

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/25-06/0075

URBROJ: 532-06-02-02-02/1-25-2

Zagreb, 25. studenoga 2025.

Ministarstvo kulture i medija (OIB 37836302645) na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine" broj 145/24) i članka 17. stavka 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 128/2025), donosi

ODLUKU

1.

Nakon provedenog ispitivanja i usklađivanja s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara utvrđuje se da **Stara crkva sv. Križa s grobljem u Blatu**, zaštićena kao spomenik kulture Rješenjem Regionalnoga zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu, broj: 24-101/71 od 15. studenoga 1971. i upisana u Registar nepokretnih spomenika kulture toga Zavoda pod rednim brojem RST-583, ima status kulturnoga dobra.

2.

Obuhvat kulturnoga dobra iz točke 1. ove Odluke određen je k. č. zgr. 3358 (zk. ul. 613), k. č. 25768 i 25769 (zk. ul. 6593), sve k. o. Blato.

Kopija Izvoda iz katastarskog plana Državne geodetske uprave, Područnog ureda za katastar Dubrovnik, Odjela za katastar nekretnina Blato, OSS evidencijski broj: 2590929/2025 od 24.09.2025. u mjerilu 1:1000 s ucrtanim obuhvatom kulturnoga dobra sastavni je dio ove Odluke.

3.

Utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite kulturnoga dobra iz točke 1. i 2. ove Odluke:

- zaštitni i drugi radovi na kulturnome dobru iz točke 1. i unutar granica iz točke 2. ove Odluke mogu se poduzeti samo uz dopuštenje Ministarstva kulture i medija;
- vlasnik kao i drugi imatelj kulturnoga dobra dužan je provoditi sve mjere zaštite koje se odnose na održavanje i poboljšanje stanja predmetnoga kulturnog dobra, a odredi ih Ministarstvo kulture i medija;
- za sve intervencije na kulturnom dobru uvjetuje se izrada konzervatorske dokumentacije s arhitektonskim snimkom postojećeg stanja izrađenog po usvojenoj metodologiji dokumentiranja kulturnih dobara te provedba konzervatorskih istražnih radova neophodnih za kvalitetnu obnovu;
- na građevini mrtvačnice na kulturnom dobru iz točke 1. i unutar obuhvata iz točke 2. ove Odluke prihvatljive su metode konzervacije, rekonstrukcije i prezentacije sukladno posebnim uvjetima Ministarstva kulture i medija;
- arheološki i drugi radovi na području kulturnoga dobra mogu se poduzimati samo uz odobrenje Ministarstva kulture i medija i uz uvjet da se svi nalazi nakon istraživanja stručno konzerviraju,

- a pokretni nalazi predaju na čuvanje muzeju do odluke Ministarstva kulture i medija o mjestu trajne pohrane;
- ako se prilikom dopuštenih radova nađu ostatci građevina ili predmeti, nalaznik je dužan o tome obavijestiti Ministarstvo kulture i medija koje će pokretne predmete predati na privremenu pohranu muzeju do odluke Ministarstva kulture i medija o mjestu trajne pohrane;
 - potrebno je održavati vegetaciju, a svi radovi hortikulturnog uređenja trebaju se izvoditi uz suglasnost Ministarstva kulture i medija;
 - potrebno je provoditi sve mjere zaštite koje se odnose na održavanje kulturnoga dobra, a određuje ih Ministarstvo kulture i medija prema utvrđenom sustavu mjera zaštite;
 - kulturno dobro ili njegovi dijelovi mogu biti predmet kupoprodaje samo pod uvjetima iz članaka 78. – 83. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

4.

Predmetno kulturno dobro s obuhvatom iz točke 2. ove Odluke i mjerama zaštite i očuvanja kulturnoga dobra upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z - 7953**.

5.

Nalaže se tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedba zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom.

O b r a z l o ž e n j e

Člankom 17. stavkom 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske propisana je obveza Ministarstva kulture i medija da ispita i uskladi s odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine" broj 145/24) rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra koja su važila do dana stupanja na snagu ovog Zakona, a ne sadrže sve propisane podatke o stanju kulturnog dobra i s njime usklađene mjere zaštite i očuvanja utvrđene konzervatorskim podlogama i drugim propisanim dokumentima.

U postupku ispitivanja Rješenja o registraciji Stare crkve sv. Križa s grobljem u Blatu utvrđeno je sljedeće:

Stara crkva sv. Križa i groblje nalaze se na predjelu Vela strana u Blatu. Plato na kojem se nalaze omeđen je ogradnim zidom s glavnim ulazom na istoku i sporednim na jugozapadu. Crkva je izvedena kao jednobrodna trotravejna građevina, pravokutnog tlocrta s polukružnom apsidom. Orijentacija je istok–zapad. Glavno pročelje je raščlanjeno pravokutnim vratima i dvama prozorima u obliku položenog pravokutnika. Iznad nadvratnika je luneta, unutar koje je četverolisni otvor s bogato ornamentiranim okvirom. Luneta je dodatno naglašena izbačenim polukružnim vijencem koji počiva na dvije konzole. U vrhu glavnog pročelja nalazi se jednostruka preslica, a u vrhu začelja akroterij s križem. Bočna pročelja su rastvorena baroknim, ovalnim prozorskim otvorima u obliku kartuše. U začelju apside je vrlo uski trapezoidni otvor. Krov je dvostrešni i prekriven kupom kanalicom. Apsida je zasebno natkrivena i gotovo jednake visine kao brod. Pročelja crkve su ožbukana. Crkva se može datirati u sredinu 14. stoljeća, kada se njena gradnja spominje u oporuci Jakova Radostića od 17. ožujka 1346. godine. Značajnije intervencije su izvršene tijekom baroka (probijanje prozora). Zbog neuobičajenih proporcija apside i činjenice da je ona mlađa od groba (grob br. 5) uz crkvu, postoji mogućnost da je naknadno prepravljena, odnosno dograđivana. Crkva je u unutrašnjosti natkrivena bačvastim, lomljenim svodom s pojasnicama, koje uvjetuju trodjelnu podjelu prostora s nešto širim srednjim poljem. Svetište je u odnosu na ostatak crkve povišeno, a u njemu je mramorni oltar s polikromiranim drvenim retablom u obliku edikule unutar koje se nalazi kompozicija s Raspećem i figurama sv. Ivana, Bogorodice i Marije

Magdalene, rad nepoznate radionice iz 17. stoljeća. U podu crkve se nalaze dvije nadgrobne ploče finije obrade (don Franka Dragojevića, arhiđakona u Korčuli 1680.g. i don Franka Bosnića-Kovačića, zadnjeg upravitelja Korčulanske biskupije), a ostatak je popločan kamenom različite vrste i obrade.

Oko crkve, osobito sjevernije od nje, nalazi se staro groblje na kojem su ukopi najvjerojatnije započeli u kasnom srednjem vijeku. Groblje je bilo u upotrebi do početka 20. st. kada je zbog širenja naselja napušteno, a novo groblje i crkva istog titulara formirani su na novoj lokaciji Tišji Humac. Iako su formalni koraci za napuštanje staroga groblja pokrenuti još početkom 19. st., konačni poticaj za premještanje bila je epidemija ospica 1904., kada je zbog velikog broja umrlih i protuepidemijskih mjera donesena odluka o konačnoj zabrani ukopavanja na ovoj lokaciji. Raspored, organizacija i način ukapanja ukazuju na više faza u korištenju. Na groblju se razaznaju grobovi pod masivnijim kamenim pločama, bratimske grobnice i obiteljske grobnice s pločama obilježenima imenima pokojnika. Jedina grobnica u obliku sarkofaga je iz 1888. godine. S dijela grobnica su uklonjene ploče. Arheološkim istraživanjima provedenima 2004. godine uz samu crkvu djelomično je istraženo deset grobnica, a četiri u potpunosti. U svim grobnicama je bilo više pokojnika. Zidane su od obrađenih i/ili neobrađenih kamenih blokova, dno je na kamenu živcu, a bile su zatrpane zemljom. Pretpostavlja se da su izvorno bile prekrivene poklopnicama. Zbog malobrojnih nalaza nije ih moguće pobliže datirati. Arheološka istraživanja ukazuju na izostanak ranijih (ranosrednjovjekovnih ili kasnoantičkih) faza gradnje crkve, te uopće ranijih nalaza od kasnog srednjeg vijeka.

Uz istočni ogradni zid prislonjena je mrtvačnica, izvedena kao kamena prizemnica pravokutnog tlocrta, čije je dvostrešno krovšte urušeno. Južno od crkve vidljivi su temelji zidova, od kojih jedan vjerojatno predstavlja raniji ogradni zid. Prirodno formirana zelena površina i stabla, osobito listopadna uz sjeverni rub platoa, skladno nadopunjuju graditeljski oblikovan prostor, što mu daje hortikulturnu vrijednost.

Crkva sv. Križa pripada skupini korčulanskih kasnosrednjovjekovnih jednobrodnih građevina s polukružnom apsidom i zvonikom na preslicu. Karakterizira ih raščlanjena unutrašnjost (trotravejna organizacija prostora) i izraženija ornamentacija kamene plastike. Njihovo oblikovanje ima odlike ranogotičkog graditeljstva uz zadržavanje romaničkih tradicija, što se može tumačiti izrazom samosvojnosti korčulanskih graditelja u ruralnom okružju. Groblje s kontinuitetom ukapanja od kasnog srednjeg vijeka do početka 20. stoljeća zadržalo se u gotovo nepromijenjenom obliku, što zajedno s postojećim krajobraznim značajkama doprinosi slikovitosti cjeline.

Predmetnome kulturnom dobru Rješenjem citiranim u izreci ove Odluke utvrđeno je svojstvo kulturnog dobra i određen upis u Registar nepokretnih spomenika kulture Regionalnoga zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu.

Nakon ispitivanja i usklađivanja Rješenja citiranoga u izreci ove Odluke, a na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Stručno povjerenstvo za utvrđivanje statusa nepokretnih i pokretnih kulturnih dobara, na sjednici održanoj 10. rujna 2025. godine predložilo je donošenje odluke kojom se utvrđuje da Stara crkva sv. Križa s grobljem u Blatu, zaštićena kao spomenik kulture Rješenjem Regionalnoga zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu, broj: 24-101/71 od 15. studenoga 1971. i upisana u Registar pokretnih spomenika kulture toga Zavoda pod rednim brojem RST-583, ima status kulturnoga dobra u smislu članka 15. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se, sukladno članku 19. stavku 2. istoga Zakona, a u vezi s člankom 17. stavkom 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske određuje sustav mjera zaštite (točka 3. Odluke) kao i upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 4. Odluke).

O ovom postupku stranke su prethodno obaviještene, sukladno članku 15. stavku 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Obuhvat (granice) kulturnoga dobra (točka 2. Odluke), i nalaganje tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu provedbu zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu

na katastarskim česticama utvrđenim ovom Odlukom (točka 5. Odluke) određeni su sukladno članku 19. stavcima 2 i 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

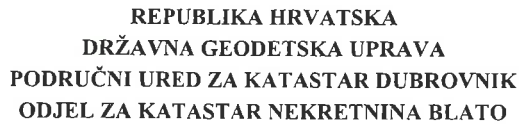
Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

Dostaviti:

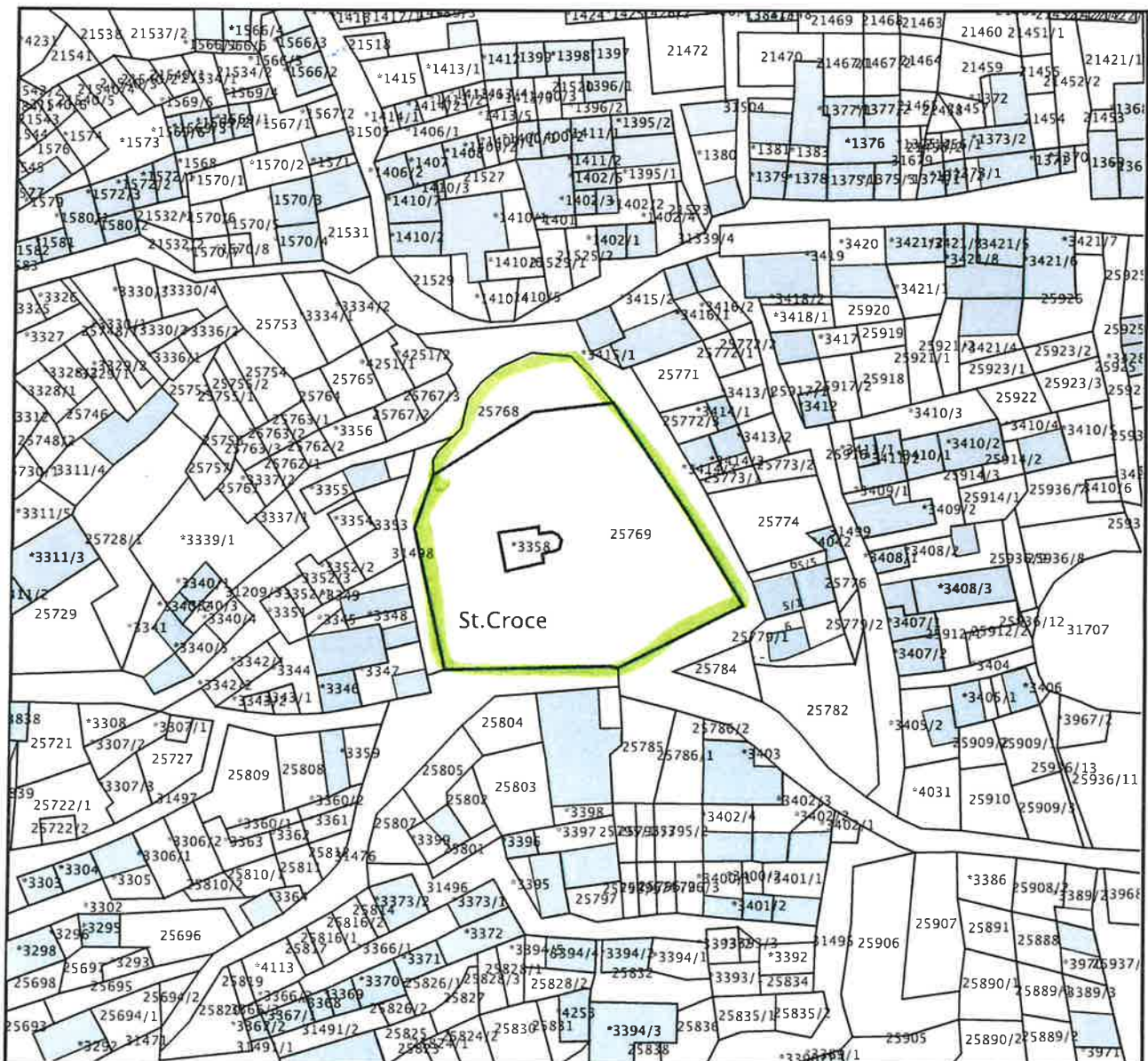
1. Svim vlasnicima i drugim imateljima – objavom Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija:
Općina Blato, Trg Franje Tuđmana 4, 20271 Blato
Župa Svih svetih Blato, Ulica 12, 20271 Blato
2. Dubrovačko-neretvanska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje i gradnju, Ispostava Vela Luka, Obala 3 br. 19, 20270 Vela Luka
3. Općinski sud u Dubrovniku, Zemljišnoknjižni odjel Blato, Trg dr. Franje Tuđmana 4, 20271 Blato
4. Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Dubrovnik, Ispostava Blato, Trg dr. Franje Tuđmana 4, 20271 Blato
5. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb
- Područna konzervatorska služba Dubrovnik
6. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb
- Odjel za Registar kulturnih dobara RH, ovdje
- Pismohrana, ovdje

k.č.br.: 25769 , 25769

OSS evidencijski broj: 2590929/2025

Izvorno mjerilo 1:2880

Sukladno Zakonu o upravnim pristojbama (»Narodne novine«, br. 115/16) te Uredbi o tarifi upravnih pristojbi (»Narodne novine«, br. 92/21 i 93/21), upravna pristojba po Tar. Br. 1. ne naplaćuje se.

Kontrolni broj: 34068997f86adfe